



Begrijpend lezen

Geschikt voor de Citotoetsen / LVS-toetsen

Inhoudsopgave

Begrijpend lezen 2

Studieteksten 16

Informatiebronnen 22

Voorspelopgaven 28

Gatenteksten 32



1 De verzetskrant

2 De Tweede Wereldoorlog is in volle gang en de Duitsers hebben Nederland bezet.
3 Hierdoor hebben ze nu ook de macht over de Nederlandse kranten en bepalen
4 zij wat erin komt te staan. 'Gelogen nieuws' vindt de vader van Maartje dat. Hij zit
5 in het verzet, wat ook wel 'de ondergrondse' wordt genoemd. Mensen die in het
6 verzet zitten, saboteren het beleid van de Duitsers en helpen mensen onder te
7 duiken. Ook verspreiden ze verzetskranten, waarin de voortgang van de oorlog
8 wordt vermeld. De vader van Maartje maakt, zonder dat anderen dat weten, zo'n
9 verzetskrant. Hij wil 'het echte nieuws verspreiden', zoals hij zelf zegt. De Duitsers
10 hebben zulke kranten verboden. Als zij erachter zouden komen dat Maartjes
11 vader zo'n krant maakt, zouden ze hem flink straffen. Daarom maakt de vader van
12 Maartje de krant stiekem in de kelder van een leegstaand huis.
13 Maartje helpt haar vader met het verspreiden van de verzetskrant. Zij verstopt de
14 kranten in en onder haar jurk. Daarna gaat ze de straat op om ze onopvallend aan
15 mensen uit te delen.
16 'Kijk uit voor Anton!' zegt haar vader streng.
17 Maartje knikt, want ze weet heel goed waarom hij dat zegt. Anton werkt samen
18 met de Duitsers. Als hij zou zien wat Maartje deed, zou hij haar zeker verraden.
19 Maartje denkt aan Annika, de dochter van Anton. Voordat de oorlog begon, waren
20 zij beste vriendinnen, maar van haar ouders mag Maartje Annika niet meer zien.
21 Maartje mist Annika vreselijk. Ze zucht en glipt dan ongezien het leegstaande huis
22 uit.
23 Het duurt niet lang voordat Maartje de kranten heeft verspreid. De laatste krant
24 houdt ze zelf. Ze is benieuwd naar wat erin staat. Maartje kijkt goed om zich heen
25 en loopt vlug een leeg steegje in. Ze haalt de krant uit de mouw van haar jurk en
26 begint te lezen.
27 Plotseling hoort Maartje: 'Wat heb je daar vast?'
28 Ze kijkt geschrokken op en ziet dat Annika naar haar toe loopt. Maartje
29 verfrommelt de krant tot een prop en houdt haar handen op haar rug.
30 'Wat bedoel je?' vraagt ze.
31 Annika pakt de arm van Maartje stevig vast en trekt eraan.
32 'Au!' roept Maartje en ze laat de prop vallen.
33 Annika pakt het op en vouwt het open.
34 'Dit is fantastisch!' roept ze. 'Dit is tenminste echt nieuws!'
35 Verbaasd kijkt Maartje haar aan. 'Daar is jouw vader het absoluut niet mee eens!'
36 'Hoor eens,' zegt Annika streng, 'ik ben mijn vader niet! Ik ben ook voor
37 Nederland, maar dat mag je echt aan niemand vertellen!'
38 Maartje kijkt Annika glimlachend aan. 'Laten we dan ook aan niemand vertellen
39 dat we elkaar hebben gesproken.'
40 Na die dag kwamen Maartje en Annika elkaar regelmatig tegen. Maartje gaf
41 Annika ook elke keer stiekem een verzetskrantje. Annika heeft Maartje nooit
42 verraden. Ze werden zelfs stiekem weer de beste vriendinnen.

- 1** Lees: 'Gelogen nieuws' ... dat. (r. 4)
Wat bedoelt de vader van Maartje met 'Gelogen nieuws'?
- ☐ belangrijk nieuws
 - ☐ nepnieuws
 - ☐ saai nieuws
 - ☐ simpel nieuws
- 2** Lees: De vader ... verzetskrant. (r. 8 en 9)
Wat past het **best** bij dit stukje?
- ☐ buurtkrant
 - ☐ echt dorpsnieuws
 - ☐ gelogen nieuws
 - ☐ stiekem
- 3** Lees: 'Kijk uit ... verraden. (r. 16-18)
Welk woord past het **best** bij dit stukje tekst?
- ☐ kinderachtig
 - ☐ normaal
 - ☐ onvoorzichtig
 - ☐ voorzichtig
- 4** Lees: Maartje mist ... uit. (r. 21 en 22)
Hoe voelt Maartje zich wanneer ze zucht?
- ☐ Ze is blij.
 - ☐ Ze is kwaad.
 - ☐ helemaal opgelucht
 - ☐ een beetje triest
- 5** Lees: Annika pakt ... vertellen!' (r. 33-37)
Wat past het **best** bij dit stukje tekst?
- ☐ Alles is gelogen nieuws.
 - ☐ Er gebeurt iets onverwachts.
 - ☐ Er is iets engs gebeurd.
 - ☐ Wat er gebeurd is, was te verwachten.



De pauw

- 1 De pauw is een siervogel die hoort bij de familie van de fazantachtigen. De mannetjes worden hanen genoemd en de vrouwtjes hennen. De jongen noemt men kuikens. Pauwen kunnen niet ver en hoog vliegen. Dit maakt dat ze een makkelijke prooi zijn. Daarom zijn ze altijd op zoek naar een veilige slaapplek. Zo slaapt een pauw het liefst hoog in een boom.
 - 2 Pauwen zoeken elke dag op de grond naar voedsel, zoals granen en zaden. Als extra voedsel eten ze graag onkruid, groenten, fruit, insecten en wormen. Ze eten zelfs kleine slangen, als deze te vinden zijn.
 - 3 Er zijn twee soorten pauwen die veel voorkomen. Dat zijn de blauwe pauw en de groene pauw. De mannetjespauwen vallen veel meer op dan de vrouwtjes. Ze zijn ook een stuk groter. De vrouwtjes zijn onopvallend gekleurd. De mannetjes hebben een mooie staart met opvallend gekleurde veren. Aan het uiteinde van hun staart hebben zij lange, kleurrijke veren, die ze als een soort sleep met zich meedragen.
 - 4 Als een mannetje een vrouwtje voor zich wil winnen, zet hij zijn staartveren als een soort waaier op. Op die manier zijn de mooie veren met de pauwenogen heel goed te zien. Zo probeert het mannetje de aandacht te trekken van een vrouwtje. Als dat gelukt is, loopt het vrouwtje rondjes om het mannetje heen. Zo kan ze zijn veren goed bewonderen.
 - 5 Een vrouwtje legt tot maximaal acht eieren. Die broedt ze in ongeveer vier weken uit. De jonge pauw krijgt al snel een klein verenkroontje. Het duurt jaren totdat de mannetjespauw een volgroeide sleepstaart met pauwenogen heeft. Pronken wil de mannetjespauw al veel eerder, want hij wacht daar niet mee totdat hij een volgroeide staart heeft. En weet je wat jonge pauwen doen als ze honger hebben? Dan tikken ze met hun snavel op de snavel van hun moeder. De moeder voedt ze dan. Grappig, toch?
- 1** Wat is de **beste** samenvatting van de eerste alinea?
- ☐ De pauw behoort tot de fazantachtigen. Het zijn prooidieren die het liefst op een lage, veilige plek slapen.
 - ☐ De pauw behoort tot de fazantachtigen. Ze kunnen niet goed vliegen. Het zijn prooidieren die het liefst op een hoge, veilige plek slapen.
 - ☐ De pauw behoort tot de hanen en hennen. Ze kunnen goed vliegen. Het zijn prooidieren die het liefst op een hoge, veilige plek slapen.
 - ☐ Pauwen zijn prooidieren die het liefst op een hoge, veilige plek slapen.

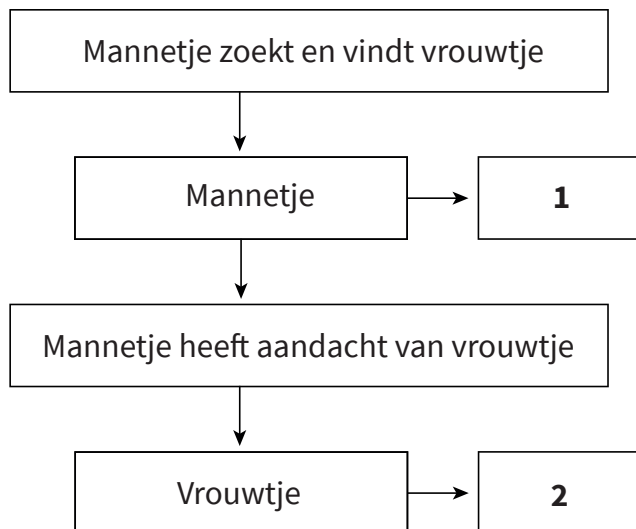
2 In welke alinea wordt verteld wat de pauwen dagelijks nodig hebben om te overleven?

- ☐ in de eerste alinea
- ☐ in de tweede alinea
- ☐ in de derde alinea
- ☐ in de vierde alinea

3 Welk kopje past het **best** bij de derde alinea?

- ☐ De staart van een pauw
- ☐ Kenmerken
- ☐ Kleuren
- ☐ Voeding

4 Imen maakt een schema bij alinea 4. Dit schema is nog niet helemaal af.

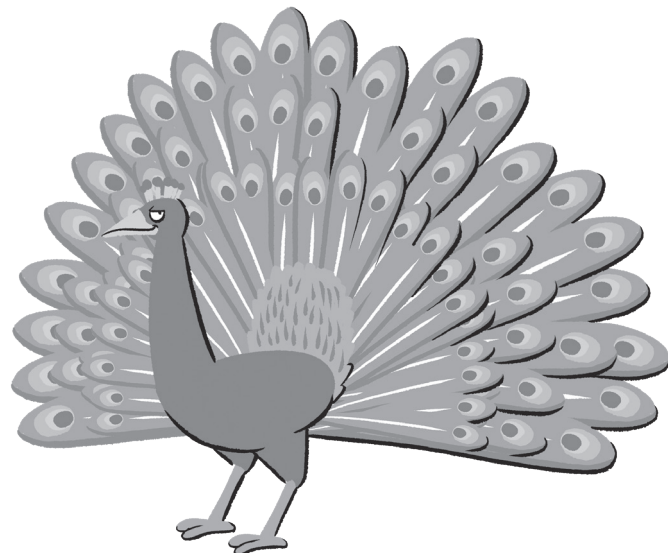


Wat moet Imen op plaats 1 zetten?

- ☐ aandacht
- ☐ bewondert vrouwtje
- ☐ kleuren maken
- ☐ zet veren op

5 Wat moet Imen op plaats 2 zetten?

- ☐ draait rondjes om mannetje
- ☐ maakt vierkantjes om mannetje
- ☐ vliegt weg
- ☐ zet veren op



Alligator neemt duik in zwembad

Van onze verslaggever in de VS

Een Amerikaanse vrouw uit Tampa, een stad in de Amerikaanse staat Florida, is gisteren enorm geschrokken. Ze trof namelijk een enorme alligator aan in haar zwembad. Toen ze een beetje van 1 was gekomen, riep ze de hulp in van een jager. Die heeft het beest met een lasso gevangen en samen met een aantal anderen naar een vijver in de buurt gebracht. Daar kon het dier rustig verder zwemmen.

Een woordvoerder van een Amerikaanse natuurorganisatie laat weten dat mensen in Florida goed moeten oppassen. In deze staat leven namelijk erg veel alligators. In deze tijd van het jaar gaan de dieren actief op zoek naar een 2. Ze gaan dan op pad, waardoor de kans bestaat dat een alligator in jouw achtertuin belandt. 'Kijk dus eerst goed rond of je een alligator ziet, voordat je de achtertuin 3 om een duik in je zwembad te nemen', aldus de woordvoerder.

1 Wat kan het **best** bij 1 worden ingevuld?

- ☐ de schrik
- ☐ het gebrul van het dier
- ☐ het gepiep
- ☐ het zwemmen

2 Wat kan het **best** bij 2 worden ingevuld?

- ☐ mens
- ☐ partner
- ☐ prooi
- ☐ zwembad

3 Wat kan het **best** bij 3 worden ingevuld?

- ☐ bekijkt
- ☐ instapt
- ☐ schoonmaakt
- ☐ verandert

